



Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän kokous 2/2024

Aika	Keskiviikko 9.10.2024 klo 10.00-14:27	
Paikka	Etelä-Savon ELY-keskus, Pyöreä torni / Teams	
Läsnä	Eira Luokkanen, pj. Juho Kotanen Marjo Tarvainen, siht. Pekka Sojakka Lasse Hämäläinen Varpu Rajala Juha Rautio Kaija Siikavirta Ilpo Lehtinen Heikki Tanskanen Saara Ryhänen Eeva Lahtinen Viljo Savolainen Timo Hämäläinen Mirka Viitala Hanne Soininen Reijo Jantunen Kirsi Haajanen Antti Tiihonen Raimo Ruotsalainen Lassi Kousa Rauli Albert Pekka Karhunen Mikael Kraft Ari Leskelä Sirpa Piirainen Lauri Tiainen Matti Viialainen Rauno Jaatinen Tuukka Liukko Leena Pelkonen Pekka Häkkinen Terhi Helkala Jari Ilmonen Jarkko Laitinen Heli Turpeinen Heikki Pylkkö Hennamaarit Korhonen Sanna Poutamo Hilkka Partanen	Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Etelä-Savon ELY-keskus Mikkelin seutu ProAgria, Etelä-Savo ProAgria, Etelä-Savo Virtasalmi-Joroinen-kalatalousalue Puumalan kunta Mikkelin yliopistokeskus MUC/LUT -yliopisto Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu ProPuruvesi ry Savonlinnan kaupunki MHY Etelä-Savo Järvi-Suomen kylät ry Järvi-Suomen kylät ry MTK Mikkelin seudun vapaa-ajanasukasvaltuuskunta Saimaan vesiensuojeluyhdistys Luonnonvarakeskus Luonnonvarakeskus Teollisuus ja energiantuotanto (Suur-Savon sähkö Oy) Etelä-Savon Kalatalouskeskus ry Etelä-Savon kalatalouskeskus ry INFRA ry Pieksämäen seutu, Keski-Savon ympäristötoimi Pieksämäen seutu Puolustusvoimat Metsähallitus, Luontopalvelut Mikkelin vesilaitos Juva, Rantasalmi, Sulkava ProKuolimo ry Itä-Suomen aluehallintovirasto Etelä-Savon maakuntaliitto ProPuruvesi ry

9.10.2024

1. Kokouksen avaus, järjestäytyminen ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja Eira Luokkanen avasi kokouksen klo 10. Sihteerinä kokouksessa toimi Marjo Tarvainen. Esitykset on koottu YTR:n tiimiin (Teams).

2. Kokouksen 10.4.2024 pöytäkirja

Juho Kotanen esitteli edellisen kokouksen pöytäkirjan. Ryhmältä ei tullut muutosehdotuksia ja pöytäkirja hyväksyttiin ilman muutoksia. Valmis pöytäkirja tallennetaan Etelä-Savon ELY-keskuksen vesienhoidon verkkosivuille: [Vesienhoidon suunnittelu ja yhteistyö - Etelä-Savo](https://ymparisto.fi) (ymparisto.fi).

3. Yhteistyöryhmän kokoonpanon päivitykset

Juho Kotanen esitteli asiaa. Ryhmän kokoonpano on päivitetty 26.9.2024, nimeämispäätös löytyy [Etelä-Savon vesienhoidon sivuilta](https://ymparisto.fi) (ymparisto.fi). Jatkossa yksittäisistä muutoksista ei välttämättä tehdä erikseen nimeämispäätöstä. Seuraavaksi käytiin läpi kokoonpanoon tulleet jäsenmuutokset ja uudet jäsenet esittäytyivät.

Käytiin läpi yhteistyöryhmän toimintaan liittyviä keskeisiä tietolähteitä. Vesienhoidon viralliset sivut löytyvät osoitteesta ymparisto.fi. Etelä-Savon vesienhoidon epäviralliset sivut löytyvät osoitteesta <https://esvesienhoito.wordpress.com/>. Näiden lisäksi yhteistyöryhmällä on oma [Teams kanava](https://teams.kanava.fi), johon kaikille jäsenille ja varajäsenille on oikeudet. Lisäksi esiteltiin netistä löytyviä vesienhoidon keskeisiä asiakirjoja ja aineistoja.

4. Vesienhoidon suunnittelun ajankohtaiset asiat

Juho Kotanen esitteli vesien- ja merenhoidon organisaation 2022–2027 sekä suunnitteluprosessin vesienhoitokauden aikana (työohjelma ja keskeiset kysymykset, vesien tila-arvio, vesienhoitosuunnitelmat, toimenpiteiden toteutus).

Vuonna 2024 on järjestetty kuuleminen vesienhoidon 4. kauden keskeisistä kysymyksistä ja työohjelmasta. Sidosryhmiä kiitettiin saadusta palautteesta. Lisäksi on tarkistettu pintavesien rajaukset ja tyypittely. Tällä hetkellä valmistaudutaan pinta- ja pohjavesien tila-arviointiin. Paineiden (pintavedet) ja riskien (pohjavedet) arviointi on käynnissä sekä 3. vesienhoitokauden toteuman väliarviointi on valmistumassa. Toimenpiteiden suunnittelun kehittämiseen ja ohjeistukseen liittyen järjestetään syksyllä 2024 sidosryhmätyöpajoja. Toimenpiteiden suunnittelun sektorikohtainen ohjeistus on tulossa myöhemmin. Vuonna 2025 valmistuu vesien tilan ja paineiden arviointi. Syksyllä 2025 alkaa toimenpiteiden suunnittelu. Vuonna 2026 toteutuu aluehallinnon uudistus (vesienhoidon suunnittelu ja toteutus jakautuvat kahteen eri virastoon) sekä alkaa kuuleminen vesienhoitosuunnitelma- ja toimenpideohjelmahdotuksista.

Vuonna 2024 aloitetun ihmistoiminnan vaikutusten arvioinnin (paineiden ja riskien arviointi) ohjeistus tullaan julkaisemaan myöhemmin myös netissä.

Arviointityötä tehdään uudessa tietojärjestelmässä (Pisara), johon on rakennettu työkalut arviointia varten.

Toimenpiteiden toteuma vuosina 2022–2024 arvioidaan kaikille suunnitelluille toimenpiteille. Tietoja kerätään parhaillaan ja tallennetaan toimenpiteiden suunnittelujärjestelmään (TOSSU). Osa tiedoista saadaan keskitetysti (esim. maa- ja metsätalouden tietoja), osa kerätään ELYissä. Haja-asutusta koskevia tietoja kysellään kunnista.

Keskustelu:

Puruvesi on sekä Pohjois-Karjalan ELYn että Etelä-Savon ELYn alueella ja tähän liittyen esitettiin toivomus, että Puruveden kokonaisuus tulisi mietittyä yhteisesti. Aiemmin on havaittu hieman erilaisia painotuksia ja asioita on viety eri tavalla suunnitelmiin riippuen ELYstä. Todettiin, että vesienhoidon suunnittelu pyritään parhaan mukaan yhdenmukaistamaan organisaatioiden kesken. Aluehallinnon uudistus osaltaan voi vaikuttaa suunnitteluun, sillä Lupa- ja valvontavirasto tulee olemaan valtakunnallinen virasto ja sen tarkempi organisointi on vielä suunnittelematta.

5. Vesienhoidon keskeisten kysymysten kuulemis palaute

Marjo Tarvainen esitteli vesienhoidon keskeisistä kysymyksistä saatua palautetta. Palautetta annettiin runsaasti, VHA1 (71 kpl) ja VHA2 (73 kpl). Eniten palautetta saatiin yhdistyksiltä ja yhteisöiltä, vain muutamia yksityishenkilöiltä. Suurin osa palautteesta koski kaikkia vesienhoitoalueita. Palaute otetaan huomioon vesienhoitosuunnitelmien valmistelussa. Palautteista laaditut laajemmat koosteet ovat luettavissa vesienhoitoalueiden sivuilta: [Vuoksen vesienhoitoalue \(VHA 1\)](#), [Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalue \(VHA 2\)](#).

Palautteissa käsiteltiin hyvin laajasti vesienhoitoon liittyviä asioita. Keskeisiä kysymyksiä pidettiin pääasiassa hyvinä ja tarkoituksenmukaisina, myös työohjelmaa ja aikataulua pidettiin enimmäkseen hyvänä ja toimivana. Vuoksen vesienhoitoalueella erinomaisessa tai hyvässä tilassa olevien vesistöjen veden laadun turvaaminen pitäisi palautteiden mukaan nostaa keskeiseksi kysymykseksi.

Palautteissa otettiin kantaa vesienhoidon vaikuttavuuteen, resurssien riittävyyteen viranomaistyössä ja käytännön työssä, toimenpiteiden tehostamisen tarpeeseen sekä lainsäädännön että taloudellisten tukijärjestelmien kautta. Tutkimustiedon tärkeyttä ja tarvittaessa lisäselvitysten tekemistä korostettiin koko vesienhoidon suunnitteluprosessissa sekä käytännön toimien suunnittelussa ja toteutuksessa. Vesien luokittelusta ja seurannasta annettiin paljon palautetta, sillä ympäristötavoitteiden sitovuuden myötä tilaluokittelu on aiempaa tärkeämpää. Viestinnän osalta toivottiin mm. tiedon ymmärrettävyyttä, konkretiaa ja realistista tilannekuvaa. Valuma-aluelähtöinen vesien- ja kuormituksen hallinta nähtiin tärkeäksi ja siinä etenkin maa- ja metsätalouden hajakuormitus merkittävimmäksi vesiin kohdistuvaksi ongelmaksi. Metsätaloutta koskevaa palautetta annettiin runsaasti. Ilmastonmuutoksen aiheuttamia haasteita mm. toimenpiteiden toimivuudelle tunnistettiin laajasti ja myös tässä tutkimusta tulisi lisätä.

9.10.2024

Vesien tummumisesta ja nuhraantumisesta oltiin huolestuneita ja siihen tulisi kiinnittää erityistä huomiota. Vesiin kohdistuvat uudet paineet mm. uusiutuvaan energiaan ja akkuteollisuuteen liittyen herättivät myös huolta koskien niiden mahdollisia haitallisia vesistövaikutuksia. Virtavesien osalta vaellusesteiden poistamista ja virtavesikunnostuksia tulisi jatkaa ja turvata niihin riittävä rahoitus myös tulevaisuudessa. Pohjavesien osalta ennalta-koiva suojeleminen on tärkeintä. Suojelusuunnitelmien ajantasaisuuteen tulisi kiinnittää huomiota ja tarvittaessa päivittää.

Keskustelu:

Järvien säännöstelyyn liittyen kerrottiin, että saimaannorpan kuolleisuus oli viime talvena korkea. Saimaan säännöstelyllä on voinut olla vaikutusta kuolleisuuteen.

Keskusteltiin siitä, että jos toimenpiteitä ei olisi tehty lainkaan, mikä olisi tässä tilanteessa vesien tila. Tiedossa ei ollut juuri tähän kysymykseen vastausta, mutta todettiin, että ilmastonmuutoksen vaikutuksia yleisesti ja sen vaikutuksia toimenpiteiden vaikuttavuuteen on mallinnettu. Ilmastonmuutos syö osittain vesienhoidon vaikuttavuutta, minkä seurauksena täytyy tehdä entistä enemmän töitä tilatavoitteiden saavuttamiseksi.

Ennallistamisasetus tulee todennäköisesti vaikuttamaan vesiensuojeluun, mutta sen yksityiskohtia tai miten se heijastuu vesienhoidon suunnitteluun, ei voida vielä sanoa. Ennallistamisasetusta ei juurikaan käsitelty annetuissa palautteissa. Esitettiin, että suunnitelmissa voisi olla tavoitetasona ”ennallistaminen”. Todettiin myös, että ennallistamisasetuksen kustannukset voivat olla huomattavat, mutta maksajasta ei ole vielä tietoa.

6. Pintavesien tyypittelymuutokset ja ekologisen luokituksen opasluonnos

Pekka Sojakka esitteli 4. kauden ekologisen tilan luokituksen vaiheita. Pintavesityyppien tarkistus tehtiin vuonna 2024. Tyypittelyssä kiinnitetään huomiota mm. vesistön keskisyvyyteen, pinta-alaan sekä veden väriin. Etelä-Savossa on eniten pieniä humusjärviä.

Tyypittelyn tarkistuksessa arvioitiin järven luontainen väriarvo. Arvioinnin tueksi on kehitetty kolme erilaista mallia, joissa kaikissa huomioidaan valuma-alueella sijaitsevan turvemaan pinta-ala. Etelä-Savossa muutettiin yhteensä 25 pintavesimuodostuman tyyppi. Järvityyppi arvioitiin kirkkaammaksi yhteensä 12 järvessä, matalammaksi yhteensä 12 järvessä ja yksi runsaskalkkinen järvi palautettiin tavanomaiseksi (biologisesti aineistosta puuttuu kalkinsuosijalajeja). Tämän lisäksi oli noin 30 rajatapausta. Tyypinmuutokset vaikuttavat osaltaan myös luokitteluun, koska kullakin tyypillä on omat muuttujakohtaiset raja-arvonsa.

Ekologisen tilan luokitteluun valmistaudutaan ja luokittelu tehdään vuosien 2024–2025 aikana. Luokittelun yleisperiaatteet ovat säilyneet pääsääntöisesti ennallaan. Vesien tilan luokittelu perustuu arvioon siitä, kuinka paljon ihmisen toiminta on heikentänyt laatutekijöiden tilaa. Jokaiselle laatutekijälle on omat luokkarajansa. Vesienhoitokausien välillä luokittelurajoja on tarkistettu ottaen huomioon mm. ekologisen tilan arvioinnin tutkimus- ja

9.10.2024

kehitystyö, uudet seuranta-aineistot, biologisten laatutekijöiden interkalibrointi, kansallinen VPD/MSD harmonisointi sekä EU-raportoinnin vaatimukset.

Luokitteluun liittyvät keskeiset uudistukset 4. kierroksella sisältävät mm. vertailuarvojen ja luokkarajojen tarkistuksia. Jokivesien tilan arviointiin on kehitetty vesikasvillisuuden luokittelumenetelmä ja järvikasviplanktonille kriteerit luontaisesti rehevien järvien tyypille. Luokittelu tehdään uudessa Pisara-tietojärjestelmässä. Ekologisen tilan luokan määrittelyssä otetaan käyttöön EU-raportoinnin vaatimusten mukaisesti one-out, all-out -periaate laatutekijätasolle. Tämä on merkittävin muutos 4. kierroksella, mikä tulee muuttamaan myös tila-arvioita ja ennalta arvioiden usein heikentävästi. Tämä asettaa paljon vaatimuksia mm. käytettävälle seuranta-aineistolle, sen luotettavuudelle ja edustavuudelle.

Keskustelu:

Maataloudessa on tehty paljon töitä vesiensuojelun eteen. Toivottiin tiedotusta siitä, että tehdyllä työllä on ollut merkitystä, ja että tilamuutokset johtuvat laskentatavan muutoksesta. Siten viljelijät pidetään vesiensuojelutyössä jatkossakin mukana. Pekka Sojakka kertoi, että tiedotuksessa kyllä huomioidaan se, että mikä johtuu todellisesta muutoksesta ja mikä teknisestä muutoksesta. Luokittelussa epävarmuudet tulee perustella, käyttökelpoista aineistoa pitää olla riittävästi, jotta voidaan varmasti huomata muutokset. Luokittelu ei voi olla pelkästään yhden näytteen varassa. Keskusteltiin myös interkalibroinnista, jossa pohjoismaat ja Skotlanti kuuluvat samaan vertailualueeseen.

7. Mikkelin uusi jätevedenpuhdistamo, keskeisiä tuloksia vesiensuojelun osalta

Jarkko Laitinen esitteli Mikkelin uuden Metsä-Sairilan jätevedenpuhdistamon toimintaa. Puhdistamo on valmistunut vuonna 2020 ja otettu käyttöön vuonna 2021. Puhdistamon purkupaikka on Pappilanselällä, jossa on ongelmana vähäinen vedenvaihtuvuus, heikot sekoitusolosuhteet, tuulivaikutus sekä yläpuolisen vesistön vedenlaatu. Verkostoon tulee ylimääräisiä vuotovesiä (vanhat putkistot), jonka takia puhdistamolle tulee enemmän vettä kuin mitä laskutetaan. Puhdistamolla käytössä oleva uusi tekniikka voi riittää myös uusien vaatimusten täyttämiseen koskien mm. mikromuoveja.

Uuden puhdistamon purkuveden kiintoaine, fosfori ja BOD ovat selvästi alhaisemmat verrattuna vanhan Kenkäveron puhdistamon tuloksiin. Purkuvesistön vedenlaatu on mennyt parempaan suuntaan, mutta toistaiseksi aikajakso on vielä liian lyhyt selvän yhteyden havaitsemiseen. Puhdistamolla syntyvä liete käsitellään ja käytetään maanparannusaineeksi (tiealuet) ja biokaasun tuotantoon.

Keskustelu:

Keskusteltiin Suomenniemen puhdistamon tulevaisuudesta. Jarkko Laitnen kertoi, että keskusteluissa on ollut esillä puhdistamon uudistaminen tai siirtoviemäri Mikkeliin.

Todettiin myös, että kiintoaineen tulokset ovat vaikuttavia. Läpi tulevan kiintoaineen koostumuksesta oltiin kiinnostuneita, mutta kokousosallistujilla ei ollut siitä tarkempaa tietoa.

8. Kyyveden valuma-alue talkkari -pilottihankkeen kokemukset

Eeva Lahtinen esitteli hankkeen kokemuksia. Hanketta toteuttavat ProAgria Etelä-Savo ja Etelä-Savon maa- ja kotitalousnaiset ja sitä rahoitetaan vesiensuojelun tehostamisohjelmasta Etelä-Savon ELY-keskuksen kautta.

- 1) Valuma-alue talkkarissa on tehty viestintää. Tietoa on levitetty erityisesti somen kautta, paikallislehdet ovat tuoneet näkyvyyttä. Hankkeessa on hyödynnetty monipuolisesti eri tiedotuskanavia, osallistuttu tapahtumiin ja tehty esitteitä.
- 2) Hanke on parantanut verkostoitumista. Asiakkaita on ohjattu ELYn asiantuntijoille. Kyyveden osakaskunnalta on saatu paikallistuntemusta. Maanomistajien ohjaaminen eri verkostojen pariin. Uinuvia ojitusyhteisöjä pyritty herättämään.
- 3) Hankkeessa on edistetty vesiensuojelurakenteita valuma-alueella. Hirsikankaansuon kosteikko rakennettiin vuonna 2024 (2,5 ha) vanhalle turvetuotantoalueelle. Maanomistaja oli jo alustavasti suunnitellut paikkaan kosteikkoa, joten toteutus oli siten mutkatonta. Lietjärvelle on talkkarin avustuksella suunniteltu kaksitasouoma ja kosteikko. Maanomistajille tehtiin kysely kiinnostuksesta toteuttaa omille maille vesiensuojelukohteita. Kyyvesitalkkari selvittänyt kohteiden toteutettavuutta.
- 4) Hankkeessa testattiin talkkarimallia. Toiminta sisälsi mm. kontaktointia, alustavia selvityksiä, kohteiden tarkastelua (maasto/paikkatieto), asiantuntijaneuvontaa (mm. lainsäädäntöön liittyen). Työssä tarvittavia ominaisuuksia ovat mm. hyvät sosiaaliset taidot (rohkeus kontaktoida ja selvittää asioita), tietotekniset taidot sekä hyvät tiedonhakutaidot (kartta-aineistot, rahoitusmahdollisuudet jne.).

Todettiin, että vesiensuojelurakenteiden edistämiseen tarvitaan paljon aikaa. Maanomistajat voivat miettiä mahdollista toteutusta pitkään. Mikäli kohteen valuma-alueella on useampia kiinteistöjä, on selvítettävä vaikutukset laajemmalle alueelle. Tarvitaan myös riittävästi aikaa itse toteuttamiseen.

9. Puruveden, Karjalan Pyhäjärven ja itäisen Pihlajaveden vesienhoidon organisointi

Reijo Jantunen (Pro Puruvesi ry) esitteli asiaa. Puruvesi oli mukana Freshabit -hankkeessa, jossa työ painottui valuma-alueelle. Hankkeessa oli mukana paljon toimijoita (ELY-keskukset, kaupungit, SYKE, GTK, yliopistoja jne.). Ohjausryhmä ohjasi toimintaa kokonaisvaltaisesti. Hankkeen aikana alettiin miettiä, että miten Puruveden asioita hoidettaisiin hankkeen loppumisen jälkeen.

Vuonna 2021 valmistui [Puruveden vesienhoidon yleissuunnitelma](#), jonka päätavoitteena oli 1) Puruveden erinomaisen vedenlaadun turvaaminen muuttuvassa ilmastossa, 2) Puruveden lahtialueiden heikentyvän

9.10.2024

kehityksen pysäyttäminen ja tilan parantaminen, 3) Puruveden suojelu-, virkistyskäyttö- ja matkailuarvojen kohentaminen, 4) Puruveden eri toimijat tekevät yhteistyötä vesiensuojelun ja tilan parantamiseksi sekä 5) Puruveden vesienhoitotyö tukee Puruveden kalakantojen hoidon keskeisiä tavoitteita.

Puruveden vesienhoitoon on vain vähän resursseja, mm. ELYjen ja kaupunkien resurssit ovat vähäiset. Suomen metsäkeskus ei enää toteuta käytännön vesienhoitotöitä. Osakaskunnilla ei ole toimintaa valuma-alueilla. Pro Puruvesi on ollut ainut käytännön toteuttaja alueella. Merkittävien hankkeiden toteuttamiseen ei ole kenelläkään paikallisella taholla resursseja. Niinpä Puruveden vesienhoidon organisointitapoja ryhdyttiin kartoittamaan ja aiheesta laadittiin esiselvitys [Puruveden, Karjalan Pyhäjärven ja itäisen Pihlajaveden vesienhoidon organisointi](#).

Uuden organisaation pitää pystyä hallinnoimaan ja toteuttamaan isoja hankkeita. Laajempi kirkkaiden järvien alue kuuluu Natura 2000-verkostoon. Alue edustaa karujen kirkasvetisten järvien luontotyyppistä suuren osan. Mahdollisia organisaatiotapoja ovat säätiöpohja, vesiensuojeluyhdistys, verkostomalli, muu palkattuun henkilöstöön pohjautuva malli. Säätiömuotoinen toimintatapa arvioitiin selvityksessä parhaaksi vaihtoehdoksi. Uuden organisaation alueella olisi pinta-alaa 2000 km² ja vesialuetta 700 km², kolme kuntaa (Kitee, Savonlinna, Parikkala) ja kolme maakuntaa. Toimintaedellytykset: ehdotuksena kolmen henkilön runko, lisähenkilöstöä hankkeisiin. Sijointupaikan olisi oltava keskellä aluetta. Kokonaisbudjetti noin 720 000 €/v (sis. hankerahoitusta). Markkinoinnin kärkenä olisivat mm. Natura 2000 -alue, Puruveden muikku sekä saimaannorpan kotivedet.

Hanke on parhaillaan ympäristöministeriössä selvitettävänä ja saanut hyvää palautetta.

Keskustelu:

Säätiön toiminnassa keskeistä olisi tutkimus- ja kehittämistoiminta, johon on hyvät lähtökohdat. Itä-Suomen yliopistossa ja Jyväskylän yliopistossa on tehty pitkää uraa uurtavaa tutkimusta, samoin Metsähallituksessa. Puruvesi on myös pohjavesivaikutteinen järvi, mistä tarvitaan lisää tutkimusta.

10. Katsaus Etelä-Savon vesienhoidon toimeenpanoon

Lasse Hämäläinen kertoi vesienhoidon asiantuntijaverkostojen vahvistamisesta ja alueellisista toimintaryhmistä Etelä-Savossa. Vuonna 2024 on järjestetty kuntakohtaiset tapaamiset Savonlinnan ja Pieksämäen kanssa. Tapaamisissa on keskusteltu pinta- ja pohjavesiasioista sekä ajankohtaisista hankkeista. Lisäksi yhteistyötä vesiensuojeluyhdistysten kanssa on tiivistetty tavoitteena kannustaa uusia hanketoimijoita hakemaan avustuksia ja edistämään vesienhoitoa. Myös alueen muiden toimijoiden (esim. osakaskunnat ja Metsäkeskus) on pidetty yhteistyöpalavereita, jotta saman alueen hankkeita saadaan paremmin koordinoitua. Yritysyhteistyöstä on julkaistu selvitys ja muutaman yrityksen kanssa on käyty keskusteluja hankkeiden omarahoitukseen osallistumisesta. Etelä-Savon

9.10.2024

vesienhoitoverkosto perustettiin vuonna 2023. Tällä hetkellä jäseniä on noin 450. Verkosto julkaisee uutiskirjettä noin 2 kk välein. Elokuussa 2023 pidettiin verkostolaisille maastoretki Hirsikankaansuon kosteikkotyömaalle ja kesällä järjestettiin valokuvakisa. Verkostoon voi liittyä tilaamalla [uutiskirjeen](#).

Lasse Hämäläinen kertoi käynnissä olevista vesienhoidon avustushankkeista ja syksyn avustushausta. Tällä hetkellä on käynnissä 28 vesienhoitohanketta, joiden kokonaisbudjetti on noin 799 000 €. Hankkeista 15 on päättymässä vuonna 2024. Valuma-alueitoimia on yhteensä 7 kpl, yli puolet avustummäärästä kohdistuu näihin. Avustuksia voi hakea seuraavan kerran Etelä-Savon ELYstä syksyn avustushaussa, jonka hakuaika on 22.10.-2.12.2024. Tavoitteena on saada laaja-alaisia yhteistyöhankkeita ja valuma-aluelähtöisiä vesiensuojelutoimenpiteitä. Talkootyö hyväksytään omarahoitussuutena.

11. Tietoiskut rahoituksista ja hankevalmisteluista (15 min)

Kaija Siikavirta esitteli maaseuturahaston hakuja. Rahoitusta on haettava mm. maaseudun kehittämishankkeisiin sekä yleishyödyllisiin ympäristö- ja ilmastoinvestointeihin. Laajakaistainvestointeja rahoitetaan nyt viimeistä kertaa, investoinnin tulee kohdistua maaseudulle, jossa ei ole markkinaehtoista rakentamista.

Järvi-Suomen maaseudun ympäristö- ja ilmasto-ohjelma eli JÄSMY on viiden ELYn alueelle sijoittuva ohjelma (POS, POK, KAS, KES, ESA). JÄSMY on avannut [teemahaun](#) luonnon monimuotoisuutta edistäville maaseudun kehittämishankkeille 1.10.-15.12.2024. Hankkeiden toivotaan sijoittuvan mahdollisimman monen JÄSMY-ohjelman ELY-keskusalueella. Tavoitteena on saada isoja hankkeita, hankkeen kokonaiskustannusten tulee olla vähintään 10 000 €. Rahoitusta haetaan Hyrrä -järjestelmässä. Lisätietoja rahoituksista löytyy sekä maaseutu.fi että Ruokaviraston sivuilta. ELY-keskusten maaseutuasiantuntijoilta voi myös kysyä lisätietoja.

Juho Kotanen esitteli oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa (JTF ennallistaminen). Rahoitus on tarkoitettu turvetuotantoalueiden ennallistamiseen ja turvetuotantoalueiden alapuolisten vesistöjen kunnostamiseen. Jatkuva hankehaku on 30.11.2024 asti. Tällä hetkellä Etelä-Savossa yksi haettu hanke ja yksi rahoituksen saanut hanke (Kovalansuon entisen turvetuotantoalueen vesiensuojelukosteikko (Mikkelin kaupunki)). Rahaa on edelleen paljon jaossa ja käyttämättä, joten kannustettiin hakemaan JTF-hankkeita.

Juho Kotanen esitteli vesienhoidon strategisen ACWA-Life-hankkeen valmistelun tilannetta. Hanke jäi viime kesällä varasijalle. Rahoitusta haetaan uudistetulla hakemuksella, jossa painotetaan enemmän toteutusta ja vaikuttavuutta. Ensimmäisen vaiheen hakemus (concept note) jätettiin 5.9., toisen vaiheen määräaika on 3/2025 mikäli päästään jatkoon. Etelä-Savon alueella on demoalueena Virtasalmi-Joroinen kalatalousalue (POSELYn kanssa yhdessä). Mukana hankkeessa on lukuisia partnereita, Virtasalmi-Joroinen demoalueella mm. Metsäkeskus, MTK, SYKE ja Luke.

9.10.2024

12. Muut asiat

Ei muita asioita.

13. Seuraavan kokouksen asiat ja kokouksen ajankohta

Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 9.4.2025 klo 10.00-14:15
(ESAELY + Teams).

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.27.

Puheenjohtaja
Sihteeri

Eira Luokkanen
Marjo Tarvainen

Liitteet Kokousaineisto löytyy Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän [Teams-kanavan](#) tiedostoista

Jakelu Etelä-Savon vesienhoidon yhteistyöryhmän jäsenet ja varajäsenet